

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

5 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Grela

SSN Krzysztof Grzesiowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 5 marca 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 9 września 2021 r., I ACa 843/20,
w sprawie z powództwa M. S. i D. S.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,

- 1. oddala skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od Banku spółki akcyjnej w W. na rzecz M. S. i D. S.
po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych kosztów postępowania
kasacyjnego.**

Jacek Grela Adam Doliwa Krzysztof Grzesiowski
[wr]

UZASADNIENIE

M. S. i D. S. wniesli przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W. powództwo o ustalenie nieważności umowy, ewentualnie o ustalenie bezskuteczności postanowień umowy, ewentualnie o zapłatę.

Wyrokiem z 14 października 2020 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił powództwo o ustalenie nieważności umowy o kredyt hipoteczny (pkt I); ustalił, że postanowienia § 2 ust. 2, § 7 ust. 1 umowy o kredyt hipoteczny zawartej pomiędzy powodami a pozwanym bankiem są bezskuteczne wobec powodów (pkt II); wzajemnie zniósł koszty procesu między stronami (pkt III).

Wyrokiem z 9 września 2021 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku, po rozpoznaniu apelacji obu stron, zmienił zaskarżony wyrok: a) w punkcie I i II w ten sposób, że ustalił nieważność umowy o kredyt hipoteczny, b) w punkcie III w ten sposób, że zasądził od pozwanego banku na rzecz powodów solidarnie 11 834 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt I); oddalił apelację pozwanej (pkt II); rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (pkt III).

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, zgodnie z którymi 20 marca 2008 r. D. S. i M. S. podpisali wniosek o udzielenie kredytu w kwocie 460 000 zł, w którym jako walutę kredytu oznaczyli CHF. 18 marca 2008 r. złożyli oświadczenie, że zapoznali się z informacją, że wybierając zadłużenia w walucie obcej korzystają aktualnie z oprocentowania niższego w porównaniu z kredytem złotowym i spłacają miesięcznie niższą ratę kredytu, oraz narażeni są na ryzyko zmiany kursów walutowych, co sprawia, iż zarówno rata spłaty, jak i wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu przeliczona na PLN na dany dzień podlegają ciągłym wahaniom, w zależności od aktualnego kursu. Dodatkowo w informacji zawarto przykład wpływu zmiany stopy procentowej oraz kursu waluty na wysokość raty kredytu (przy założeniu, że kurs CHF wzrośnie o 14,22 %).

10 kwietnia 2008 r. D. S. i M. S. zawarli z Bankiem spółką akcyjną w W. umowę kredytu hipotecznego nr [...] w kwocie 460 000 zł, z przeznaczeniem na wykończenie domu (60 000 zł) oraz spłatę innego kredytu mieszkaniowego (400 000 zł). W § 2 ust. 2 wskazano, że kredyt jest indeksowany kursem CHF według „Tabeli kursów walut obcych” obowiązującej w banku w dniu uruchomienia kredytu lub transzy (kurs kupna CHF). Spłata kredytu miała być dokonywana w 144 ratach miesięcznych, w tym

2 ratach obejmujących odsetki w okresie karencji spłaty kredytu oraz 142 równych ratach miesięcznych zawierających malejącą część odsetek oraz rosnącą część raty kapitałowej. Oprocentowanie kredytu było zmienne i wynosiło 3,8350% w stosunku rocznym, co stanowiło sumę stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) obowiązującej w dniu sporządzenia umowy oraz marży w wysokości 0,9500 p.p., stałej w całym okresie kredytowania.

Stosownie do § 7 ust. 1 umowy kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kredytu w CHF, ustalonego zgodnie z § 2 w złotych polskich z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z tabelą kursów walut obcych banku. Kredyt został wypłacony w 2 transzach: 14 kwietnia 2008 r. – 400 000 zł, 15 maja 2008 r. – 60 000 zł.

Aneksem do umowy z 4 stycznia 2012 r. w § 2 do umowy kredytu dodano postanowienie w brzmieniu: „Kurs wymiany walut obcych, na podstawie którego przeliczane są na złote polskie zobowiązania kredytobiorcy wyrażone w walucie obcej, podawany jest w Tabeli Kursów Walut Obcych Banku. Podstawą do ustalenia kursów kupna i sprzedaży zawartych w Tabeli Kursów Walut Obcych Banku jest kurs bazowy, stanowiący średnią arytmetyczną z ofert kupna i ofert sprzedaży tej waluty oferowanych przez profesjonalnych uczestników rynku walutowego i podanych na stronie serwisu Reuters w chwili tworzenia Tabeli Kursów Walut Obcych. Wartości kursu kupna i wartości kursu sprzedaży z Tabeli Kursów Walut Obcych mogą odbiegać od kursu bazowego o nie więcej niż 10%. Tabela Kursów Walut Obcych Banku tworzona jest przynajmniej raz dziennie każdego dnia roboczego. Pierwsza Tabela Kursów Walut Obcych Banku tworzona jest pomiędzy godziną 8:00 a godziną 10:00 danego dnia. Tabela Kursów Walut Obcych publikowana jest każdorazowo na stronie www.bankmillennium.pl. W przypadku, gdy Tabela Kursów Walut Obcych tworzona jest w danym dniu co najmniej dwukrotnie, do ustalenia wysokości zobowiązania wyrażonego w walucie obcej przyjmowany jest kurs sprzedaży dewiz dla danej waluty najkorzystniejszy dla Kredytobiorcy spośród kursów sprzedaży dewiz obowiązujących w Banku w dniu przeliczania zobowiązania na złote polskie. W przypadku wcześniejszej częściowej spłaty kredytu będzie to najkorzystniejszy kurs sprzedaży dewiz spośród kursów obowiązujących w Banku danego dnia do chwili złożenia dyspozycji wcześniejszej częściowej spłaty”.

Z kolei § 7 ust. 3 umowy otrzymał brzmienie: „Spłaty rat kredytu oraz przedterminowa spłata pełnej lub częściowej kwoty kredytu będzie dokonywana przez Kredytobiorcę w walucie obcej, do której kredyt jest indeksowany lub denominowany. Otwarcie i prowadzenie rachunku walutowego o numerze: [...], służącego do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu jest bezpłatne. Spłata kredytu następować będzie poprzez bezpośrednie potrącanie przez Bank należnych mu kwot z ww. rachunku. Bank nie pobiera opłaty za zmianę rachunku do obsługi kredytu”.

W związku z brakiem spłat rat kredytu, bank pismem z 17 maja 2013 r., stanowiącym odpowiedź na wniosek powodów dotyczący restrukturyzacji zadłużenia, wezwał kredytobiorców do niezwłocznej zapłaty wymagalnych zaległości w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Wskazał, że w przypadku braku spłaty całej kwoty zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma podejmie działania zmierzające do odzyskania wierzytelności.

W ostatecznym wezwaniu do zapłaty z 17 maja 2013 r. wskazano, że wysokość przeterminowanego zadłużenia powodów wynosi 3 363,47 CHF.

Pismem z 20 czerwca 2013 r. bank wypowiedział umowę kredytu z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia pisma, jednocześnie wzywając powodów, aby w okresie biegu wypowiedzenia spłacili całość zadłużenia, którego stan na dzień wystawienia pisma wynosił łącznie 143 460,30 CHF. Ponadto wskazał, że w przypadku uregulowania przez powodów zadłużenia przeterminowanego w terminie do dnia upływu okresu wypowiedzenia, skutki wypowiedzenia ustaną.

27 września 2013 r. pozwana ponownie wypowiedziała umowę kredytu z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia pisma, wzywając powodów do spłaty zadłużenia w kwocie 144 152,66 CHF.

Powodowie od 10 kwietnia 2008 r. do 15 listopada 2013 r. dokonali spłaty kapitału w wysokości 239 400,22 zł, z odsetkami w wysokości 38 746,62 zł. Ponadto z tytułu odsetek karnych zapłacili 616,17 zł. Po wejściu w życie aneksu do umowy kredytu dokonywali spłat rat kredytu w walucie obcej.

27 marca 2014 r. strony umowy kredytu zawarły ugodę Nr [...], w celu zapewnienia wykonania wymagalnych zobowiązań. W § 1 wskazano, że uгода reguluje warunki spłaty zadłużenia z tytułu umowy o kredyt hipoteczny nr [...]. Według salda z 21 stycznia 2014 r. zadłużenie z tytułu umowy wynosiło łącznie 529 819,84 zł. Od dnia wejścia w życie ugody bank miał naliczać w okresach miesięcznych odsetki od pozostającej do spłaty należności głównej według zmiennej stopy procentowej w wysokości WIBOR 3M + marża 3,00%, która na dzień podpisania umowy wynosiła 5,71% w stosunku rocznym. Oprocentowanie ulegało zmianie w zależności od stopy referencyjnej WIBOR 3M. Stopa referencyjna zmieniała się w cyklu kwartalnym i przyjmować miała wartość z ostatniego miesiąca poprzedzającego kolejny kwartał kalendarzowy. Powodowie mieli dokonywać spłaty zadłużenia powiększonego o naliczone odsetki w 327 miesięcznych ratach płatnych 30-go dnia każdego miesiąca (19 rat w wysokości po 1 500 zł, 307 rat w wysokości po 2 500 zł).

Według zaświadczenia o obsłudze kredytu stan zadłużenia powodów na 19 października 2019 r. wynosił 508 978,58 zł.

13 stycznia 2020 r. powodowie złożyli wobec pozwanej oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych ugody, wskazując, że ich oświadczenia złożone zostały pod wpływem błędu dotyczącego stanu faktycznego, tj. założenia, iż umowa kredytowa jest ważna i nie zawiera postanowień niedozwolonych.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana, zaskarżając go w całości. Skarżąca zarzuciła orzeczeniu Sądu drugiej instancji naruszenia prawa materialnego, tj.: 1) art. 385¹ § 1-4 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 30 marca 2010 r.; 2) art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (tekst uwzględniający zmiany wprowadzone Traktatem z Lizbony); 3) art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 69 ust 2 Prawa bankowego; 4) art. 385² w zw. z art. 385¹ § 1 w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 316 k.p.c.; 5) art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c.

Powodowie w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniesli o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi kasacyjnej nie są zasadne.

Skarżąca kasacyjnie sprecyzowała, że wyrok Sądu drugiej instancji narusza art. 385¹ § 1-4 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych, przez ich niewłaściwe zastosowanie, tj. przez niezrealizowanie przez Sąd *meriti* obowiązku należytego poinformowania powodów o skutkach wyeliminowania z umowy kredytu nr [...] z dnia [...] kwietnia 2008 r. nieuczciwych postanowień, oraz w efekcie przesłankowego stwierdzenia nieważności umowy, a w tym także o możliwości dochodzenia przez pozwaną ewentualnego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z kapitału, podczas gdy zgodnie z najnowszym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (skarżąca powołała się na wyrok TSUE z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20), nałożono na sądy krajowe dodatkowy obowiązek – poinformowania konsumenta o wszelkich skutkach wynikających z abuzywności postanowień, w szczególności gdyby miały prowadzić do nieważności umowy, czego zdaniem skarżącej Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie nie uczynił.

Zarzut powyższy pokrywa się treściowo z kolejnym, tj. zarzutem naruszenia art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej przez brak zastosowania orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej mającego zastosowanie w sprawie, tj. brak uwzględnienia wspomnianego wyżej wyroku TSUE C-19/20, który zapadł w sprawie umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i dotyczył zakresu obowiązków informacyjnych sądów krajowych.

Należy zwrócić uwagę, że w judykaturze ugruntowane jest stanowisko, zgodnie, z którym aby konsument mógł udzielić wolnej i świadomej zgody, sąd krajowy powinien, w ramach krajowych norm proceduralnych, wskazać konsumentowi w sposób obiektywny i wyczerpujący konsekwencje prawne, jakie mogą wynikać z usunięcia nieuczciwego warunku, w tym w postaci upadku umowy i narażenia go na roszczenia restytucyjne instytucji kredytowej. Pouczenie to powinno ograniczyć się, w świetle okoliczności sprawy i jej oceny prawnej, do potencjalnych konsekwencji istniejących lub możliwych do przewidzenia w chwili zaistnienia sporu. Wystarczające jest zatem, by konsument, którego wola jest w tym

zakresie rozstrzygająca, był świadomy, że konsekwencje upadku umowy mogą kształtować się odmiennie od jego oczekiwań w tej materii i mogą być dla niego niekorzystne. Kwestia, czy warunki te zostały zrealizowane, podlega ocenie w okolicznościach konkretnej sprawy.

W ocenie Sądu Najwyższego bezzasadny jest zarzut, że Sąd Apelacyjny w Białymstoku nie zweryfikował, czy powodowie są świadomi skutków ewentualnego upadku umowy. Cel obowiązku informacyjnego sądu wobec konsumenta może być bowiem oceniany w świetle działań konsumenta zmierzających do uzyskania należnej mu ochrony (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego mającej moc zasady prawnej z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56 oraz wyrok TSUE z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20). Powodowie reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika konsekwentnie domagali się stwierdzenia nieważności umowy. Z uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji wynika ponadto, że Sąd ten, na tle całokształtu okoliczności sprawy oceniał, czy powodowie udzielili świadomej zgody na sanowanie umowy i zarazem podkreślał, że zgoda konsumenta musi być jednoznacznie, wyraźnie i stanowczo ukierunkowana na sanowanie wadliwego postanowienia. W konkluzji stwierdził, że w badanej sprawie nie zachodzą takie okoliczności.

Dodatkowo należy zauważyć, że podmiotami, którzy mają interes w podnoszeniu zarzutów w przedmiocie ewentualnego naruszenia przez Sądy *meriti* obowiązków informacyjnych wobec kredytobiorców są sami powodowie, a nie pozwany bank.

Po trzecie skarżąca orzeczeniu Sądu drugiej instancji zarzuciła naruszenie art. 385¹ § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 69 ust. 2 pr.bank. przez ich niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku, że klauzule indeksacyjne (klauzule spreadu walutowego), uznane przez Sąd za nieuczciwe i w efekcie niewiążące konsumentów, są postanowieniami dotyczącymi głównego świadczenia stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., podczas gdy z dominującej linii orzeczniczej wynika, że tego typu postanowienia są traktowane jako postanowienia uboczne, co w konsekwencji doprowadziło Sąd do błędnego wniosku, że stanowiły istotne

przedmiotowo elementy umowy kredytu w rozumieniu art. 69 ust. 2 pr.bank., a tym samym po ich wyeliminowaniu konieczne jest stwierdzenie upadku całej umowy.

Powyższy zarzut jest całkowicie nietrafny i nie mógł odnieść skutku. Należy bowiem wyjaśnić, że w judykaturze Sądu Najwyższego obecnie dominuje pogląd, iż klauzule zastrzeżone w umowie kredytu powiązanego z walutą obcą kształtujące mechanizm indeksacji określają główne świadczenie kredytobiorcy (zob. np. wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20; z 21 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22; z 20 sierpnia 2024 r., I CSK 794/24). W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej również podkreśla się, że za postanowienia umowne mieszczące się w pojęciu „głównego przedmiotu umowy” w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy Rady 93/13/EWG należy uważać te, które określają podstawowe świadczenia w ramach danej umowy, i które z tego względu charakteryzują tę umowę (zob. wyroki TSUE: z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, Kásler i Káslerné Rábai; z 26 lutego 2015 r., C-143/13, Matei; z 23 kwietnia 2015 r., C-96/14, Van Hove; z 20 września 2017 r., C-186/16, Andriuc i in.). Za takie uznawane są również postanowienia określane jako „klauzule ryzyka walutowego”, które wiążą się z obciążeniem kredytobiorcy – konsumenta ryzykiem zmiany kursu waluty i związanym z tym ryzykiem zwiększenia kosztu kredytu (zob. wyroki TSUE: z 20 września 2017 r., C-186/16, Andriuc i in.; z 20 września 2018 r., C-51/17, OTP Bank i OTP Faktoring; z 14 marca 2019 r., C-118/17, Dunai; z 3 października 2019 r., C-260/18, Dziubak).

Kolejny zarzut oparto na twierdzeniu, że Sąd odwoławczy naruszył art. 385² w zw. z art. 385¹ § 1 w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 316 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i niedokonanie przez Sąd oceny skutków braku związania uznanym za niedozwolone postanowieniem na dzień wyrokowania, a jedynie na dzień zawarcia umowy, co w konsekwencji doprowadziło do sytuacji, w której Sąd oceniając skutki eliminacji klauzul uznanych za abuzywne z treści umowy nie wziął pod uwagę faktu zastąpienia przez strony § 2 umowy kredytu (uznanego za niedozwolony) postanowieniem nieabuzywnym, co w efekcie doprowadziło do błędnego uznania przez Sąd, że umowa upada w całości, podczas gdy Sąd oceniając skutki braku związania abuzywnym postanowieniem na dzień wyrokowania, wobec

zawarcia przez strony woli kontynuowania wykonywania umowy kredytu i doprecyzowania wątpliwej kwestii, powinien utrzymać umowę w mocy, oraz przyjąć, że zasady dotyczące przeliczania kursów walut doprecyzowane przez strony w aneksie powinny być stosowane do ustalenia treści umowy, zgodnie z art. 65 § 1 i 2 k.c.

Zarzut powyższy jest całkowicie nie trafny. Zwrócić należy uwagę, że Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2, uznał, iż oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, odrzucając tym samym pogląd, jakoby ocena ta mogła być dokonywana z uwzględnieniem sposobu stosowania (wykonywania) badanego postanowienia umowy w praktyce w okresie od chwili jej zawarcia do chwili wyrokowania. W uchwale tej podkreślono, że brak związania konsumenta niedozwolonym postanowieniem oznacza, iż nie wywołuje ono skutków prawnych od samego początku i z mocy samego prawa, co sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę z urzędu.

Skoro postanowienie abuzywne nie wiąże konsumenta od chwili zawarcia umowy, co sąd uwzględnia z urzędu, to również od tej chwili jej obowiązywanie – jeśli mamy do czynienia z tak daleko idącą wadliwością – nie jest możliwe. Stąd też sąd rozpoznający sprawę, w wyniku powstałego w dowolnym momencie sporu, dokonuje wyłącznie ustalenia (stwierdzenia), że umowa od chwili jej zawarcia nie mogła być utrzymana w mocy, a więc nie wiązała (była nieważna) – orzeczenie takie musi mieć zatem charakter deklaratoryjny (zob. uchwałę całego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, OSNC 2024 nr 12, poz. 118).

Na koniec skarżąca sformułowała pod adresem rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji zarzut naruszenia art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c., co nastąpić miało przez ich niewłaściwe zastosowanie i błędne uznanie przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku, że powstałe po wyeliminowaniu niedozwolonych postanowień umownych luki w umowie nie mogą być uzupełnione, również w oparciu o art. 65 k.c., co w konsekwencji doprowadziło Sąd do ustalenia nieważności umowy kredytu, podczas gdy przed orzeczeniem upadku umowy Sąd powinien w szczególności najpierw zbadać, czy w świetle

wykładni oświadczeń woli stron - w tym oświadczeń woli stron złożonych w aneksie - możliwe jest dalsze trwanie umowy w sposób, który będzie przywracał równowagę kontraktową oraz nie będzie godził w interesy konsumenta.

Zarzut powyższy nie jest zasadny i nie mógł odnieść skutku. Należy bowiem wskazać, że w judykaturze Sądu Najwyższego przesądzono, że w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów (zob. uchwałę całego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, OSNC 2024 nr 12, poz. 118).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. skargę kasacyjną oddalił. W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego pomiędzy stronami orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2023 r. poz. 1964).

Jacek Grela

Adam Doliwa

Krzysztof Grzesiowski

[dr]

[a.ł.]